

Funktionshindersråd 25 januari 2021

Mötet hölls digitalt i Zoom kl. 13.00-16.00.

Deltagare

Funktionsrätt Sverige

Gunilla Ekholm
Kerstin Kjellin
Daniel Lee
Marie-Louise Luther
Jörgen Warberg
Berit Robrandt Ahlberg
Berndt Ohlin

Nätverket Unga för tillgänglighet (NUFT)

Freja Anckers
Cajsa Helin Hollstrand

DHR

Karolina Celinska

SDR

Åsa Henningsson

SRF

Niklas Mattsson

Myndigheten för delaktighet (MFD)

Malin Ekman Aldén
Åsa Nordström
Maria Melin
Therese Arnewing
Annika Streiler
Magda Yohannes
Karl-Oskar Öhman
Karin Günther

1. Inledning med presentationsrunda

Åsa Nordström hälsar välkomna och beskriver planerna för dagens möte. Vid en presentationsrunda får alla deltagare berätta vad de förväntar sig av dagens möte.

2. Myndighetens resultat 2020

Maria Melin presenterar MFD:s årsredovisning för 2020, som beskriver myndighetens verksamhet, resultat, kostnader, intäkter och ekonomi. Årsredovisningen är nästan klar och ska lämnas till regeringen i februari.

Sammantaget har myndigheten levererat i stort sett enligt plan trots pandemin. Maria berättar att MFD för exakt ett år fick uppdraget att titta på myndighetens krisberedskap och att vi en månad senare fick uppleva det i realtid. Myndighetens interna ledord var ”synlighet” år 2020.

Therese Arnewing redogör för myndighetens årliga uppföljningsrapport om utvecklingen inom funktionshinderspolitiken. Rapporten visar hur villkoren och delaktigheten har utvecklats för personer med funktionsnedsättning och hur offentliga aktörer arbetar för att uppnå funktionshinderspolitikens mål.

Årets rapport fokuserar på effekterna av pandemin och hur pandemin har påverkat genomförandet av funktionshinderspolitiken. Fördjupningsområden är arbetsmarknad, digitalisering, utbildning samt vård- och omsorg.

I december genomfördes ett särskilt samråd kring uppföljningsrapporten och den kunskapen är värdefull som underlag när rapporten nu tas fram. Rapporten kommer att publiceras i april.

Rapporten tar bland annat upp att pandemin och åtgärder för att motverka effekterna av pandemin har påverkat alla, men vissa mer än andra. Därför behöver generella åtgärder och satsningar kompletteras med specifika undantag. Specifika satsningar bör göras för de som har påverkats mest för att minska risken att existerande ojämlikheter förstärks efter pandemin. Läs mer i bifogad presentation.

3. Myndighetens verksamhet 2021

Malin Ekman Aldén redogör för MFD:s regleringsbrev för 2021. I regleringsbrevet beskriver regeringen hur myndigheten ska arbeta och hur mycket pengar som kan användas.

I årets regleringsbrev får MFD ett antal uppdrag, både nya och sådana som redan pågår. Exempel på några nya uppdrag är uppdraget Demokratin 100 år, uppdraget om jämställdhetsintegrering, ett uppdrag om äldre (MIPAA) och uppdraget om psykisk ohälsa och suicidprevention. Från förra året fortsätter bland annat uppdragen att hålla i tävlingen ”Access City Award”, länsstyrelseuppdraget, uppdraget om aktiv fritid, det strategiska GD-rådet för funktionshinderspolitiken, stödfunktionen assistanshundar, uppdraget om tolktjänst, rådet för hållbara städer, uppdraget om välfärdsteknik, Agenda 2030-uppdraget och uppdraget om coronapandemins konsekvenser för barn och unga. Alla myndigheter har uppdraget att ge praktik till nyanlända och personer med funktionsnedsättning. Läs mer i bifogad presentation.

Förutom de uppdrag som ges av regeringen, har MFD även egeninitierad utvecklingsverksamhet och kärnverksamhet. Den fullständiga bilden av vad MFD ska göra 2021 ges i myndighetens verksamhetsplan. Annika Streiler och Magda Yohannes redogör för MFD:s verksamhetsplan 2021.

Exempel på utvecklingsverksamhet under 2021 är att ta fram en kunskapssammanställning kring Corona, fördjupad kunskap rörande tillgängliga intranät och interna arbetssystem, att ta fram en vägledning om universell utformning samt att sprida kunskap om trygghet i skolan.

Kärnverksamhet 2021 är bland annat uppföljningen av myndigheter, regioner och kommuner, undersökningspanelen Rivkraft, myndighetens råd, statistik, kartläggning, delaktighetsdagen, förvalta och vidareutveckla stöd samt att delta i olika nätverk. För det interna arbetet fortgår kärnverksamhet kring registratur, HR, lokaler, upphandling, ekonomi, juridik och IT. Läs mer i bifogad presentation.

4. Regeringsuppdraget att bidra till en ny strategi om psykisk ohälsa och suicidprevention

Karl-Oskar Öhman och Karin Günther presenterar regeringsuppdraget att bidra till en ny strategi om psykisk ohälsa och suicidprevention. MFD ska rapportera en egen analys av nuläge och behov den 1 september 2021. Dessutom ska MFD bidra till underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Ett samlat förslag till strategi med mål och prioriteringar, uppföljning samt ett stödsystem ska redovisas den 1 september 2023.

Det är 24 myndigheter som bidrar utifrån sina verksamhetsområden. Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen samordnar arbetet. Kunskap och

erfarenheter planeras att inhämtas från civilsamhällets organisationer på olika sätt.

Gruppen delas in i smågrupper för att diskutera frågan om vilka riskområden det finns när det gäller psykisk ohälsa för personer med funktionsnedsättning. Därefter samlas alla i storgrupp och en diskussion tar vid. Nedan ges några exempel på vad som togs upp och vad diskussionen kretsar kring.

Bristande kunskap är en viktig faktor. Det är viktigt att det finns mer kunskap om patienterna och deras behov. Exempelvis kan myndigheternas bemötande förbättras, speciellt gällande personer med tvångssyndrom (OCD).

Ofrivillig isolering, speciellt i samband med pandemin, kan leda till psykisk ohälsa. Avsaknad eller understimulans av teckenspråkig miljö är ett exempel på riskområde. Att inte kunna utöva sin vanliga kommunikation riskerar att leda till isolering, exempelvis bland äldre personer på boenden där det inte finns personer som kan teckenspråk.

Att ha flera funktionsnedsättningar ökar risken för psykisk ohälsa.

Karin Gunther nämner att MFD kommer att ha fokus på tre grupper: personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, personer med LSS-insatser samt äldre. En diskussion kring detta tar vid.

Det finns sambandsstrukturer som påverkar personer med funktionsnedsättning. Att vänta väldigt länge vid processer runt stödinsatser är strukturellt betingat. Exempelvis är det svårt att få stöd inom spektrumet tvångssyndrom (OCD), vilket riskerar att leda till dramatiska händelser som exempelvis vräkning.

Vi behöver dra lärdom av pandemin. Bland annat har det blivit tydligt att det finns brister i äldreomsorgen och att personalomsättningen är hög i hemtjänsten. Men det lyfts även att det finns ljusglimtar kopplat till pandemin. Till exempel överlever allt fler äldre i intensivvård.

Barn och unga vuxna är en annan grupp som ofta har andra behov och som inte får glömmas bort. Här sticker den psykiska ohälsan ut.

Kopplat till intellektuell funktionsnedsättning förekommer det att den psykiska ohälsan inte uppmärksammas, utan att tecknen felaktigt kopplas till funktionsnedsättningen i sig. Här saknar ofta vården och psykiatrin kunskap och verktyg, vilket är problematiskt då målgrupperna riskerar att inte få det

stöd de behöver.

Inom uppdraget kommer ytterligare dialog att hållas med representanter från organisationerna. Bland annat kommer intervjuer snart att bokas upp. Socialstyrelsen har en sida på sin webbplats om det samlade uppdraget om man vill hålla sig uppdaterad.

5. Avslut

Mötet avslutades av Malin Ekman Aldén.